

Nõustaja	
Aadress	
Nõustatav	
Kontakt	

Omaniku
plaanid

Omanik on talu hiljuti soetanud ja soovib maja aastaringseks koduks renoveerida. Omanik soovib ilmselt võtta kasutusele II korruse, olemasoleva ajutise katuse arvatavasti roogkatuse vastu vahetada ja säilitada olemasolevaid ja heas korras konstruktsioone võimalikult autentselt. Lauda osa soovitakse vanast prahist tühjaks teha, edasised plaanid pole veel paigas. Õue peal ka palkait, selle seisukord väljast rahuldav ja sellega plaanid puudusid, täpsemalt üle ei vaadatud.

Hoone	Rehemaja 1924	Ehitusaasta	Tarind	Rõhtpalk
Kahjustused	1. Pinnas, ümbrus, taimestik Pinnas oli hoone tagaküljel mäkrade tegevuse tõttu oluliselt tõusnud, ülevaatusel hetkeks oli vundament lahti kaevatud ja üleliigne pinnas eemale viidud. Siseõue pinnas tõusnud aja jooksul vähesel määral. Ümbritseva ala kalle maja esikülje poole, vesi tuleb juhtida majast eemale. Seejuures teha kalle hoonest eemale vähemalt 2m laiuselt ning üldise kaldega suunata vesi majast eemale. Rehemaja ees olevad kaks vahtrapuud tuleks maja säilimise huvides maha raiuda või ulatuslikult kärpida, et tagada õhu liikumine maja ümber. Samuti tuleb kärpida maja taga oleva õunapuu majapoolseid oksid. Ülejäänud maja ümber varem olnud võsa on juba eemaldatud. 2. Vundament ja sokkel Vundament on laotud peamiselt paekividest koos üksikute suurte raudkividega, laotud kuivlaona või vähesel määral (Pilt 2, Pilt 3, Pilt 8, Pilt 9 ja Pilt 10). Maja tagaküljel oli vundament paari meetri ulatuses kahjustatud (Pilt 10). Hüdrolisatsioon ei täheldatud, kuid sellest hoolimata on esimesed palgid heas korras ja eluruumide osas vahetamist ei vaja. Kohtades, kus vundamenti lahti võetakse ja parandatakse, tuleks vundamendimüüritise ja palkseina vahele paigaldada hüdrolisatsioon. Vundamendimüüri kive vahetada tuleb lubimördiga täita ja eelistatult võiks sokkiosa krohvida. Ebatasase laotisega sokkimüüri eksponeerimine krohvimata kujul ei tundu mõistlik. Lahtikaevatud vundamendikraavi rajada vundamendi drenaaž: drenaaži toru paigaldada kaldega äravoolu suunas, ümbritseda geotekstiiliga ja katta kruusaga (kivide ja liivaga nagu varem oli olnud). 3. Põrandad Kambrites ja köögis on säilinud algne laiadest laudadest põrand. Tagumises väiksemas kambri, mida oli kasutatud laoruumina on põrand osaliselt lahti võetud. Selle alusel võib oletada, et põranda all on avatud ruum, millel tuulutussavad puuduvad, kuid kuna vundament ei ole tihe, siis minimaalne õhuvahetus on põranda all olemas. Laudpõrandad on üldiselt heas korras ja on võimalik peale vanast värvist puhastamist vastavalt soovile uuesti viimistleda. Rehetoa laudpõrand rohkem kulunud ja kahjustatud, säilitamise võimalus tuleb üle täpsustada. Köögis põranda all asub mahukas kelder, millesse pääseb läbi luugi köögi põrandas. Keldrisse tuleks tekitada tuulutustoru õuest, mida saab vastavalt vajadusele sulgeda, kuid külmal perioodil kasutada keldri kuivatamiseks ja jahutamiseks. Köögi põrand tuleks keldri sihtotstarbelisel kasutamisel kindlasti soojustada, et langetada keldri sisetemperatuuri ja vältida külma köögipõrandat. Põrandate soojustamise meetodika sõltub nende säilitamisest, kui on soov põrandad võimalikult suures ulatuses säilitada, siis on soojustamiseks soovitatav lahti võtta 2-3 lauda välisseina äärest, mille kaudu saab hinnata põranda ja põrandatalade olukorda			
Lahendused				

altpoolt ja täita saadaolev vaba ruum näiteks kergkruusaga seda maja keskosa poole lükates.

4. Seinad

Kambrite ja rehetoa seinad on ehitatud saetud külgedega rõhtpalkidest. Rehealuse osa on enamjaolt ehitatud ümarpalkidest (Pilt 5 ja Pilt 7). Varasemaid palkide asendamisi ei täheldanud.. Maja renoveerimise käigus tihendada linatakuga kõik tühjad palkide varad. Väljast eelistatult katta voodriga, kui jääb puhas palk, siis immutada või värvida loodussõbraliku välistvärviga. Soovi korral lisada soojustus eelistatud väljapoole, soovitatav kasutada keskmiselt 10cm paksust kihti mineraalvilla või analooge.

Kui on soov palgi sisepinda eksponeerida, siis soovitatav seinad puhastada soodapriksiga, s.h. peaks see meetod edukalt eemaldama tahma ja suitsu lõhna rehetoa seintelt. Eelnevalt eemaldada vanade seinakatete jäänused (ajalehed).

5. Laed

Rehealuse kohal osaliselt puudub vahelagi. Rehetoas (osaliselt), kambrites ja köögis on must lagi palkide vahel. Suuremas kambri on lagi viimistletud vineeriga, tuginedes seina taga oleva ruumi musta lae seisukorrale võib eeldada et ka suuremas kambri on vineeri taga värske välimusega must lagi. Pööningu olukorraga tutvumine jäi kahjuks ära. Olemasolev heinte kiht tasub eemaldada, kui all on liiv või segu liivaga, siis see tasub säilitada ja katta lisasoojustusega.

Rehealuse läbisäetud laetala tuleb jätkata või asendada, samuti selle kõrval olnud laetala, mis oli katuse läbisadamise tõttu mädanikkahjustusega.

6. Avatäited

Aknad ja ukse on tehtud puidust. Aknad on erinevad, kambrite osas enamik kolmeosalise klaasijaotusega, taga kaks akent väikeste ruutudega. Osad aknad ühekordsed ja osad kahekordsed. Rehealuse osal väiksed aknad. Soovi korral võib aknaavad suuremaks teha vastavalt arhitektuursele lahendusele. Enamik olemasolevatest akendest õnnestub korrastada ja säilitada. Aknalengide ja seina vahe tihendada täiendavalt linatakuga. Lisada akendele piirdeliistud. Kõikidel akendel peaks olema pakettklaasiga sisemine raam ja tihendid sisemisel raamil.

Välisuks on kahe poolega puitpaneeluks, mille kohal on valgmiiku aken, seisukord hea. Siseuksed (s.h. esiku ja tubade vahel) on algsed hästi säilinud puitpaneeluksed. Esiku ja rehetoa vaheline uks tehtud laiadest laudadest tapitud pöönadega puituks, seisukord hea, kui välimus sobib, siis tasub säilitada. Siseuksed on peale vana värvi eemaldamist ja uut viimistluskihti kasutatavad. Rehealuse väravad on suurte kahjustustega ja tuleb asendada. Sõnnikuluuk rehealuse otsas palkide vahetuse käigus kinni ehitada.

7. Küttekolded

Elamus on säilinud reheahi (ilmselt hiljem ringi ehitatud kasutades punast kãrgtellist). Reheahi vajab remonti. Tuleb otsustada, kas reheahi sellisel kujul säilitatakse.

Pikk horisontaalne korstnalõõr kambrite ahjust korstnani heas seisukorras ja väidetavalt ahi tõmbab hästi. Lõõri võib senisel kujul säilitada kuni tekib vajadus suuremaks ümberehituseks. Kaasaegsete tuleohutusnõuete kohaselt sellist lõõri rajada ei tohi, vaid tuleb ehitada ilmselt teine korsten. Ahju ja pliidi olukorda täpsemalt ei hinnanud, kui pliit tõmbab halvasti tuleb üle vaadata lõõristik ja vajadusel ringi ehitada. Lasta korstnapühkjäl kogu küttesüsteem puhastada ja hinnang anda.

Korstna alumine osa laotud punasest kãrgtellisest. Korstnapits laotud silikaattellistest. Korstnapits alt hinnates heas seisukorras, ülemine kivirida tuleks üle kontrollida.

8. Katuse

Algselt on majal ilmselt olnud roost unkaaukudega kelpkatuse (Pilt 1, Pilt 3 ja Pilt 4). Praegu on roog kaetud eterniitkatusega, mis praeguseks on amortiseerunud ja osad plaadid on maha kukkunud (Pilt 3 ja Pilt 15). Rehealuse osa sarikad ja rookatuse roovid (latid) on heas seisukorras. Sarikad on omavahel ühendatud traditsioonilisel moel tapi ja puitnaaglitega. Hoonele on igas küljes pikk räästas, mis on saavutatud pikendatud laetaladele toetuva räästapärilini abil, millele omakorda toetuvad sarikad (Pilt 14). Eeldatavasti on eluruumide osa katusekonstruktsioon samuti kahjustusteta ja oluliselt parandamist ei vaja. Kuna rehealuse üks laetaladest on läbi saetud (Pilt 5), siis selle koha

pealt on katus kõver. Peale laetala jätkamist saab katuse taas sirgeks rihtida. Rehealuse otsas oleva katusealuse kelba sarikaid toetav kandetala (räästapärliin) tuleb asendada ja toestada soovitatavalt kolme toepostiga, mis toetuvad nende jaoks rajatud postvundamentidele.

Teise korruse väljaehitamise plaani korral tuleb enne katusevahetust teise korruse plaanid täpsemalt läbi projekteerida ja sellest lähtuvalt projekteerida niiskustehniliselt toimiv katuslae konstruktsioon. Soovitatav on jätta harja alla tuulutatav pööninguruum.

9. Tehnosüsteemid

Elamusse pole veetrassi ja kanalisatsiooni veetud. Terviklik veesüsteem ja märgade ruumide paiknemine hoones (soovitatavalt hoone keskosas) vaja täpsemalt läbi mõelda. Soovitatav lisada soojustagastusega ventilatsioonisüsteem.

Pilt 1 Vaade esiküljele kagust. Hoone kõrgema paekivist vundamendiga rehealuse osa. Rehealuse otsas olev katusealune osa (paremal), katusekonstruktsioonid toetatud ajutistele postidele, sarikate kandetala katki.

Pilt 2 Maja teisele otsale edelast. Üks aken vineeriga suletud. Ruukatus peale paigaldatud eterniitplaadid allapoole vajunud ja kehvasti kinni.

Pilt 3 Vaade maja tagaküljele, kambrite osa. Vundament laotud vähese mördiga ja tagaküljes lahtikaevamise käigus osaliselt lagunenu. Eterniitkatuse suuremas osas lähedalasuvate puude varju tõttu oluliselt sammaldunud. Kelpkatuse nurgalt eterniitplaadid maha kukkunud.

Pilt 4 Vaade rehealuse otsale kirdest. Katusele toetuv õunapuu põhjustanud katuse sammaldumise. Läheduses räästalt paar eterniitplaati alla kukkunud.

Pilt 5 Vaade rehealusesse, üks ilmselt kahjustatud laetala läbi saetud, mis omakorda põhjustanud katuse kõverdumise, vajalik laetala jätkata või asendada. Rehealuse väravate alumine osa ära mädanenud. Rehealuse vahelagi osaliselt alles (peremal).

Pilt 6 Vaade rehealust katva katuse alumisele küljele. Eterniitkatuse all on säilinud vana oluliselt kahjustunud roogkatus. Ka eterniitkatus praeguseks amortiseerunud ja sajab läbi. Katuse puitkonstruktsioonid algsed, enamjaolt kahjustusteta. Pennid ühendatud puitnaaglitega.

Pilt 7 Rehealuse otsasein. Otsasein tugevate mädaniku ja putukakahjustustega, kahjustusi on soodustanud (varasemalt) lekkinud katusekate ja loomapidamine. Vähemalt neli alumist palki vaja asendada.

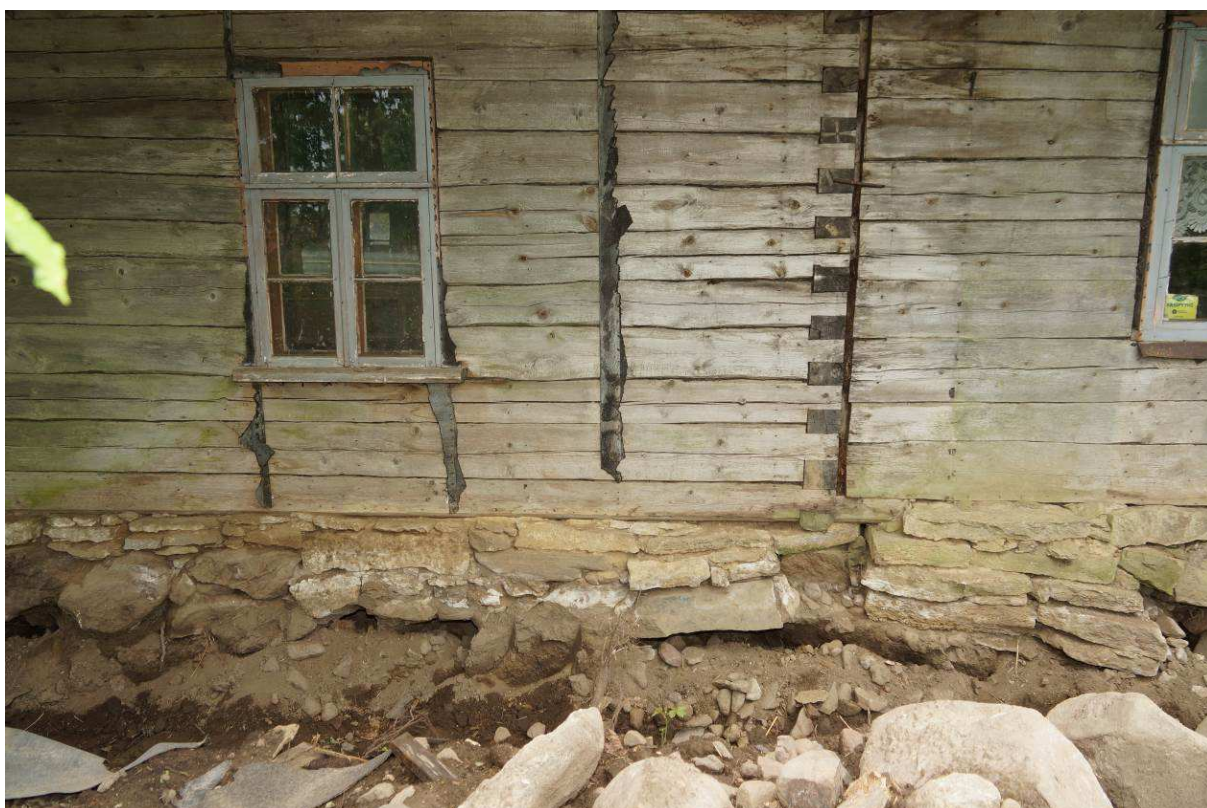
Pilt 8 Lahti kaevatud vundament. Vundament laotud valdavalt paekivist üksikute suuremate maakividega, vuugid pole mördiga täielikult täidetud.

Pilt 9 Paekividest ja maakividest kuivlaona või vähese mördiga laotud vundament hoone nurgas, Palkseina esimene palk heas korras.

Pilt 10 Kahjustatud vundamendiosa maja tagaküljes lähemalt.

Pilt 11 Kahe maja ehitusjärgu liitekoht. Vasakul varem ehitatud rehetoa osa ja paremal hiljem ehitatu kambrite osa.

Pilt 12 Rehealuse otsasein varikatuse all. Seinas olnud väiksem (sõnniku-?)luuk on laudadega kinni löödud. Esimesed palgirivid on tugevalt kahjustatud ja vajavad vahetamist, väljapoolt vaadates kahjustused oluliselt välja ei paista.

Pilt 13 Varjualuse kohal olev lattidest vahelagi heinte hoiustamiseks pööningul..

Pilt 14 Räästalahendus: pikendatud laetalade otstele toetud sarikaid kandev räästapärilin. Algne roogkatus on kaetud eterniidiga, mille abil on räästast pikendatud algsega võrreldes umbes 30 cm.

Pilt 15 Sammaldunud eterniitkatus õunapuu all ja paar eemaldunud eterniitplaati maja tagakülje räästas.

Pilt 16 Välisukse ees olev trepiaste on tehtud ühest suuremast paepladist.

Pilt 17 Maja esisein oli kaetud tõrvapapi ja laudisega. Praeguseks sein suuremas osas kattekihtidest puhastatud.

Pilt 18 Köögi aken väljast, purunenud klaasiruut asendatud vineeriga.

Pilt 19 Pliit ja korsten.

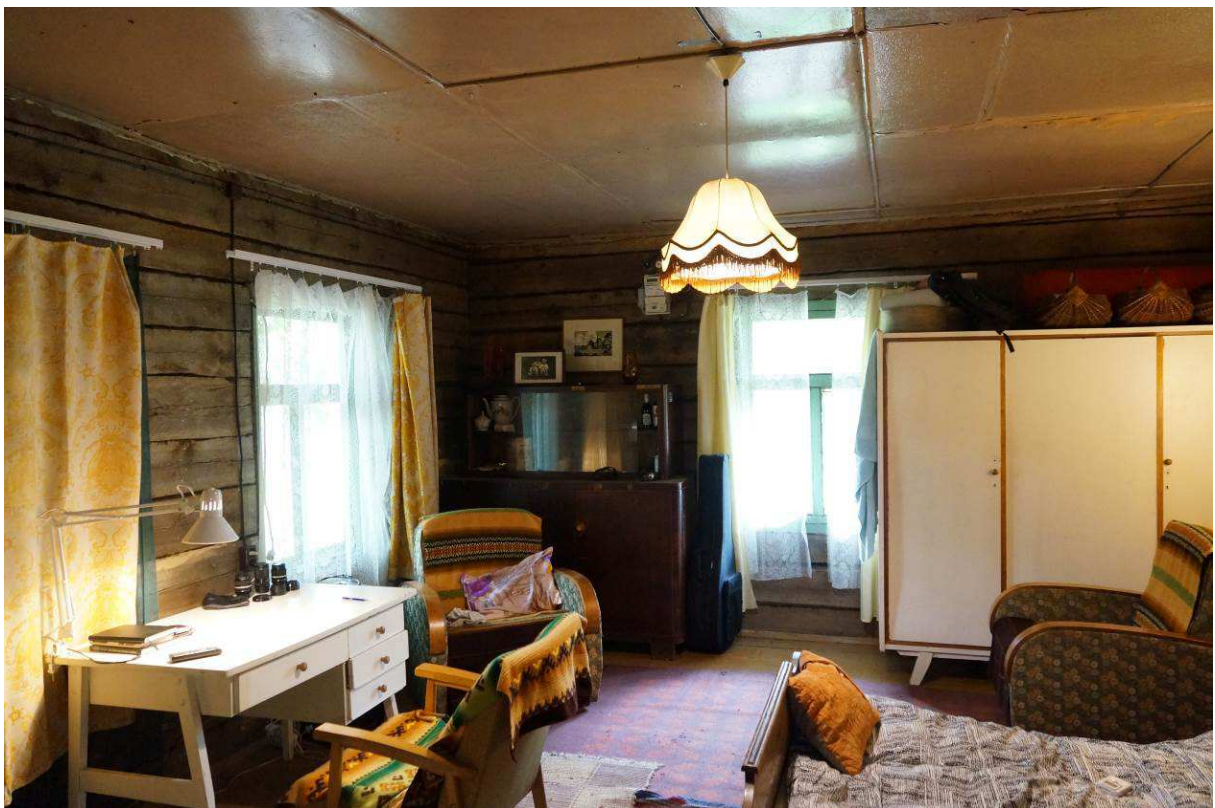
Pilt 20 Reheahi

Pilt 21 Kahepoolsed algsed puidust tahveluksed (välisüksed; vasakul). Tapitud põõnadega laiadest laudadest siseuks rehea ja esiku vahel.

Pilt 22 Algne siseuks.

Pilt 23 Suurem kamer.

Pilt 24 Tagumine kamber, mida on kasutatud hoiuruumina.

Pilt 25 Seinad olid tapeeditud, aluskihiks kasutatud ajalehed pole kõikjal veel lõpuni eemaldatud. Seintes pole kasutatud väga palju (papi-)naelu.

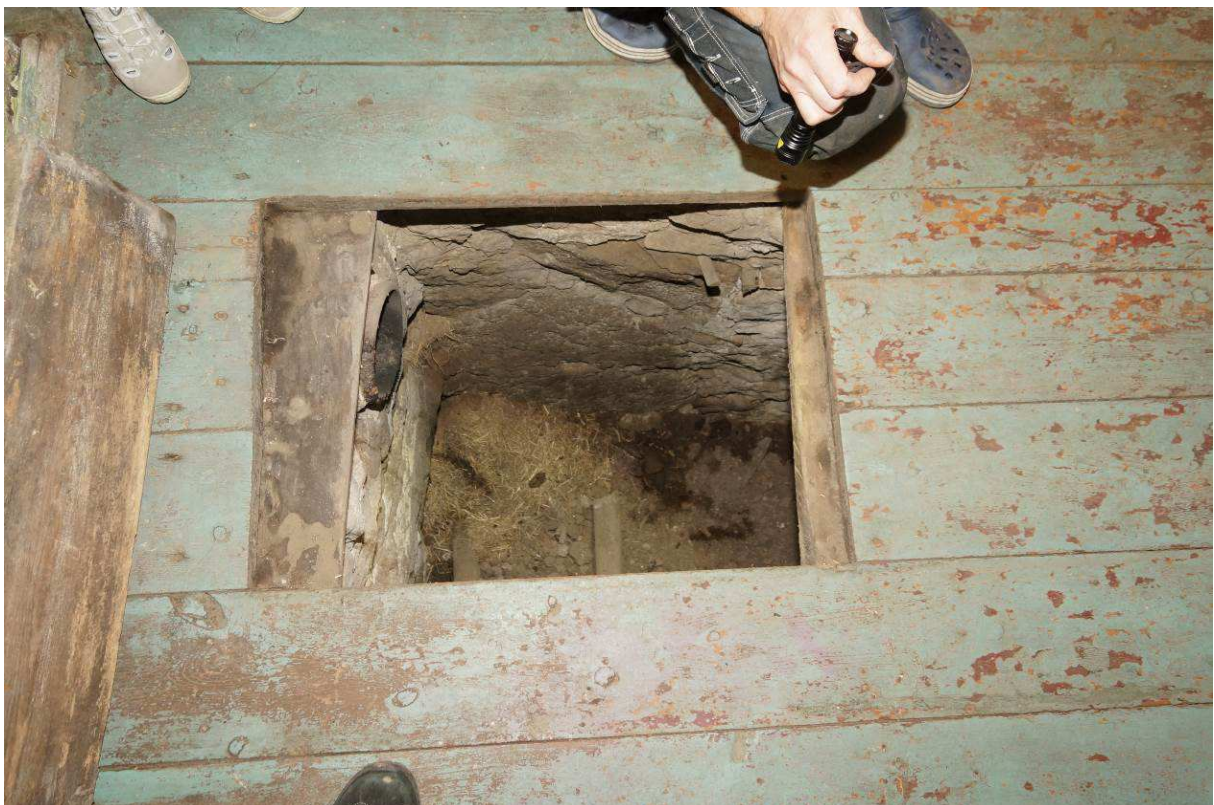
Pilt 26 Köögi lagi, paksu värvikihi alt paljastuvad aluskihina vanad ajalehed.

Pilt 27 Laiadest laudadest põrandad köögis ja kambris. Põrandad esmapilgul heas korras ja oluliste kahjustusteta, võimalik peale vanast värvist puhastamist uuesti viimistleda.

Pilt 28 Köögi põrandas asub luuk allolevasse keldrisse.

Pilt 29 Mahukas keldriruum köögi all, pinnas kuiv, soovitatav põrand soojustada ja tekitada keldrisse tuulutamise võimalus väljast.

Pilt 30 Rehetoa osaliselt avatud must lagi (laetalade vahel paiknev kande laudis).

Pilt 31 Katuselekkest tingitud seenkahjustus rehealuse laetalal. Tuleb kontrollida kahjustuse ulatust ja vajadusel laetala proteesida.

Pilt 32 Korstnapits on rahuldavas korras.

Pilt 33 Õue servas paiknev palkidest abihoone. Vajalik pinnase eemaldamine hoone ümbert ja puude raiumine hoone kohalt. Tuleb puhastada ja parandada või terviklikult asendada sobivamaga.